

PRO MEMORIA

Liturgia Sacra 1-2 (1996) 111-119

KS. PROF. DR HEINRICH RENNINGS (1926 - 1994).

Wielkim zaskoczeniem dla środowiska liturgistów była nagła śmierć ks. profesora Heinricha Renningsa, dyrektora Niemieckiego Instytutu Liturgicznego w Trewirze, sekretarza Komisji Liturgicznej Episkopatu Niemieckiego. Niemal z niedowierzaniem zareagowano w Opolu na wiadomość o śmierci Profesora, która miała miejsce w nocy z 2 na 3 października 1994 roku, bowiem zaledwie parę dni wcześniej delegacja rodzącego się Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego była podejmowana w Trewirze przez dyrektora Instytutu Liturgicznego, który szczerze dzielił się doświadczeniem tak potrzebnym w nowej rzeczywistości akademickiej Opolu. Ks. prof. Rennings podejmowany był kilkakrotnie z wykładami gościnnymi w Opolu i Lublinie.

Niech wyrazem wdzięczności dla tego wielkiego naukowca za jego życzliwość dla liturgistów z Polski będzie ten krótki biogram, który może nieco przybliży czytelnikowi tę niezwykle bogatą osobowość.

Heinrich Rennings urodził się 9 lipca 1926 roku w Moers w Dolnej Nadrenii. W Kamp-Lintfort, niewielkim miasteczku, w którym jego ojciec był nauczycielem spędził dzieciństwo razem z dwiema młodszymi siostrami. Lata młodości nie były już takie spokojne, bowiem II wojna światowa rzuciła go do Włoch i Egiptu, gdzie spędził dwa lata w niewoli. Po powrocie do kraju i po zdaniu matury w 1948 roku skierował swoje kroki do konwiktum Collegium Borromaeum Diecezji Münster z zamiarem poświęcenia się w przyszłości pracy duszpasterskiej. W powojennej sytuacji musiał jednak podjąć studia na

Uniwersytecie w Innsbrucku, gdzie dane mu było słuchać wykładów wielu znanych teologów, między innymi Karla Rahnera i Josefa Andreea Jungmanna wybitnego liturgisty. W 1954 roku obronił w Instytucie Filozofii Scholastycznej pracę doktorską z filozofii: "Über die Stellung der Aufklärungsphilosophie zur christlichen Unterweisung und einige terminologische Einflüsse. Eine begriffsgeschichtlich religionsphilosophische Untersuchung" Po powrocie do rodzinnej diecezji i zakończeniu studiów teologicznych przyjął święcenia kapłańskie w dniu 17 grudnia 1955 roku.

Zaledwie dwa lata pracował jako wikariusz w parafii Xanten. W 1957 roku został przeniesiony do Seminarium Duchownego w Münster, gdzie jako asystent prowadził zajęcia z teologii pastoralnej. W latach 1959-1962 był wicedyrektorem Collegium Borromaeum i jednocześnie wikarym miejscowej katedry. W tym czasie coraz mocniej widać było jego zainteresowanie liturgią w aspekcie pastoralnym. Został sekretarzem Diecezjalnej Rady Liturgicznej i zaczął publikować artykuły w lokalnych wydawnictwach diecezjalnych i uniwersyteckich. W 1959 roku nawiązał kontakt z wydawanym przez Instytut Liturgiczny w Trewirze czasopismem "Liturgisches Jahrbuch", w którym opublikował w roku następnym pierwsze większe dzieło: "Zum Problem der Verdoppelungen in der Liturgie" W celu pogłębienia wiedzy liturgicznej podjął w 1962 roku dalsze studia, najpierw w Paryżu w Wyższym Instytucie Liturgicznym, a następnie w Uniwersytecie w Innsbrucku, gdzie w 1965 roku obronił drugą pracę doktorską: "Die pastoralliturgischen Weisungen der neueren deutschen Diözesan-Synoden zur Eucharistie (1918-1963)" Czas dyskusji przedsoborowych oraz liturgicznych wskazań Ojców Soborowych zaowocował powołaniem przez niego do życia czasopisma "Reihe Lebendiger Gottesdienst", w którym swoimi refleksjami dzieliło się wielu wybitnych teologów. Czasopismo to swymi cennymi materiałami służyło pomocą duszpasterzom, którzy jej w owym czasie bardzo potrzebowali.

W 1966 roku związał się mocniej z Instytutem Liturgicznym w Trewirze, by być w centrum kształtującym odnowę liturgiczną w Niemczech i mieć wpływ na jej przebieg. Faktycznie, zaangażowanie Profesora w wielu komisjach pokazało, jak bardzo sprawa recepcji odnowy soborowej leżała mu na sercu. Na szczególną uwagę zasługuje jego aktywność na polu liturgii z udziałem dzieci. Opublikowane w tej materii prace i materiały duszpasterskie stały się podwalinami rzymskiego *Dyrektorium o Mszach świętych z udziałem dzieci* z roku 1973. Te zainteresowania sprawiły, że w 1972 roku został po raz pierwszy powołany w skład watykańskiej komisji Kongregacji Kultu Bożego, gdzie pracował między innymi nad nowymi tekstami modlitw eucharystycznych.

Po blisko dziesięcioletnim związku z Trewirem przeniósł się ks. prof. Rennings do Paderborn, gdzie podjął wykłady z liturgiki na miejscowym

Wydziale Teologicznym. Na jego zajęcia przychodziło wielu słuchaczy, bowiem nie unikał tematów trudnych i będących na czasie. Już w 1977 roku podjął problematykę liturgii świątecznej bez udziału kapłana, a rok wcześniej zajął się ogólnoniemieckim modlitewnikiem "Gotteslob". W 1978 zorganizował w Paderborn kongres niemieckiej sekcji katolickich profesorów liturgiki poświęcony liturgicznej służbie kobiet. Do tych dydaktycznych zajęć ks. profesora dodać trzeba prace na innym poziomie, w latach 1977-78 był bowiem rektorem Wyższej Szkoły Teologicznej w Paderborn, a następnie przez dwa lata jej prorektorem. Do tego dochodziła praca na polu ekumenicznym w Instytucie Johanna-Adama-Möhlera w Paderborn. Jako profesor liturgiki należał również do zespołu ludzi odpowiedzialnych za formację liturgiczną kapłanów archidiecezji Paderborn. Dlatego w tym czasie udzielał się w wielu miejscach całej diecezji na licznych kursach i spotkaniach dekanalnych, na których nie tylko informował, ale też inspirował do lepszego wykorzystania liturgii w duszpasterstwie.

Ten bogaty i owocny okres życia ks. profesora w Paderborn został przerwany w 1985 roku w związku z powołaniem go na stanowisko dyrektora Instytutu Liturgicznego w Trewirze. W sobie już znanej rzeczywistości podjął się dzieła wymiany informacji o wszystkim, co ma związek z modlącym się Kościołem. Nie zamykał bynajmniej swej działalności jedynie do obszaru języka niemieckiego, ale starał się objąć swym zasięgiem całą Europę, a nawet Amerykę Północną. Służyły temu rozliczne wyjazdy zagraniczne z wykładami, których celem była dalsza formacja liturgiczna słuchaczy i dzielenie się doświadczeniami zdobytymi wcześniej. Wszystkie te spotkania były także źródłem nowych impulsów, które mógł wykorzystywać jako sekretarz Komisji Liturgicznej Episkopatu Niemiec oraz sekretarz Międzynarodowej Komisji Liturgicznej niemieckiego obszaru językowego. Faktycznie znalazło to odbicie w pracach kierowanej przez niego stałej komisji wydającej księgi liturgiczne w języku niemieckim. W ciągu 7 lat pracy w tej komisji przyczynił się do wydania 9 nowych, bądź poprawionych ksiąg liturgicznych. Sam miał okazję często przekonywać się o ich przydatności w życiu wspólnot parafialnych, bowiem chętnie udzielał się w pracy duszpasterskiej w miejscu swego zamieszkania w Lampaden niedaleko Trewiru. Wiązanie praktyki pastoralnej z wiedzą teoretyczną zaowocowało olbrzymim, bo blisko 400 tytułowym dorobkiem naukowym, który domaga się osobnego omówienia.

Niech zamknięciem tej krótkiej noty biograficznej będzie przypomnienie, że ks. profesor Heinrich Rennings był wielokrotnie doceniany przez prefektów watykańskiej Kongregacji Kultu Bożego oraz gremia licznych uniwersytetów, z których szczególnie cenił sobie doktorat honoris causa Uniwersytetu

Trewirskiego. W pamięci tych, którzy się z nim spotkali na pewno pozostanie jako wielki człowiek, kapłan i naukowiec, który życie swoje poświęcił liturgii.

ks. Erwin Mateja